

## Historisk luksus krydstogt på mindre skib på Rhinen med ekstra kultur dage i Heidelberg - 2024.

**Heidelberg, Mainz, Mannheim, Strasbourg, Worms, Rüdesheim, Koblenz, Köln og Amsterdam.**

10 dages luksus på 1. klasse og fuldt kulturprogram. Ekspertrejseseleder Thomas Köllner. **Afrejse den 23. maj og den 18. juli** med start i Heidelberg.

Rhinen er en af de længste floder i Europa og er omkranset af dens fantastiske natur samt små hyggelige middelalderbyer og enkelte større historiske byer som Amsterdam og Köln. Turen er opdelt med først to herlige dage i en af Tysklands vigtigste kulturbyer - det smukke og romantiske Heidelberg. Det var til Heidelberg, at den store poet og kulturpersonlighed Goethe "tabte sig hjerte". Også derfor skal vi besøge og bo i denne skønne by, der er den perfekte ramme for at forstå og fornemme lidt af tysk historie fra før 1900 tallet. Dernæst otte dages luksus krydstogt fra Mainz til Amsterdam.

På vores Rhin-krydstogt fra Amsterdam til Mainz oplever vi nogle af Europas smukkeste og mest romantiske landskaber blandet med middelalder eventyrslotte på toppen af bakkerne, lyse vinmarker, smukke historiske byer og naturligvis den romantiske perle - bjerget og den berømte dal Loreley.

### Rhinen med sine maleriske knæk og smukke middelalderbyer



Foruden områdets skønhed er rejsen ligeledes en historisk rundrejse i det historiske Tysklands gamle kerneland med fokus på skabelsen af Det Hellige Tysk Romerske Imperium

(år 800/962 - 1806) som et fundament for (at forstå) etablering af det moderne Tyskland og Europa - kulturelt og politisk.

Vi følger det germanske riges udvikling fra dens udspring fra Karl den Stores riges etablering (år 800), over de store religionskrige og reformationen til etablering af det tyske kejserrige i 1871 og det moderne Tysklands etablering efter 1945.

Disse emner og meget mere vil ekspertrejseselederen tage op på uhøjtidelige oplæg fordelt over turen på skibet og på hotellet i Heidelberg, samtidig med at vi nyder landskabet og skibets professionelle betjening og høje niveau. En klassisk dannelsesrejse på første klasse.

På vores togt gennem tre forskellige lande (Tyskland, Frankrig og Holland) har vi otte stop, hvor vi besøger den ene historiske perle efter den anden. Oftest foregår rundvisninger til fods og direkte fra skibet, da vi kan lægge til tæt på de historiske byers gamle centre. Turen starter med to herlige dage i Heidelberg, hvor et indgående kulturprogram er indlagt. Dernæst kører vi til Mainz, hvor vi indkvarteres på skibet efter en lille rundvisning i Mainz. Togtet varer otte dage fra Mainz til Amsterdam.



### *Mindre luksus skib – top forplejning og service*

Der er tale om et herligt mindre luksus skib (fire stjerner, top kategori, maks. ca. 118 passagerer), med forplejning og service i international klasse. Skibets gode faciliteter inkluderer soldæk, lille bibliotek og et hyggeligt lounge- og barområde. Kahytterne er moderne og rummelige (12,3 m<sup>2</sup>) med udsigt til vandet.



Se flere billeder af skibet på vores hjemmeside ved at [klikke her](#).

## Om rejseleder Thomas Köllner

Thomas er indehaver af Krim Rejser. Thomas er uddannet i Statskundskab og er derfor Cand. Scient. Pol. suppleret med studier på Institut for Idehistorie. Thomas har beskæftiget sig intenst med Europas historie og politik samt generelt med det tyske kulturområde. Thomas er halv tysk afstamning og taler flydende tysk og fransk, og har i en længere årrække arbejdet i både Bruxelles og Paris.

Thomas har i flere år undervist på Københavns Folkeuniversitet i Krims, Ukraines og Ruslands historie. Desuden bliver Thomas brugt som Ukraine og Rusland Ekspert af de førende danske nyhedsmedier. (Senest af TV2, TV2 News, og DR2 og samt Danmarks Radio P1 m. fl.).

Thomas forstår engageret at fremlægge de store historiske og politiske linjer i dette områdes komplekse historie med interessante koblinger til både politologi og idehistorie.

### Flytider den 23. maj

Den 23. maj 2024 kl. 09.25 fra København med KL 1268 og ankomst til Amsterdam kl. 10.50.

Videre med KL1819 kl. 12.25 og ankomst til Frankfurt kl. 13.35.

Hjemrejse fra Amsterdam den 1. juni 2024 kl. 14.25 med KL1273 og ankomst til København kl. 15.45.

### Flytider den 18. juli

Den 18. juli 2024 kl. 09.25 fra København med KL 1268 og ankomst til Amsterdam kl. 10.50.

Videre med KL1819 kl. 12.25 og ankomst til Frankfurt kl. 13.35.

Hjemrejse fra Amsterdam den 27. juli 2024 kl. 17.00 med KL1275 og ankomst til København kl. 18.20.

**Priser:** Kr. 17.890 per person.

Prisen er pr. person i delt dobbeltkahyt med enkeltsejle på hoveddæk, som ligger i/over vandlinjen og har to store vinduer (se billederne). Bemærk alle kahytter er udvendige med vindue og har eget toilet og brusekabine. Se billederne - virkelig gode kahytter

- Merpris for opgradering til panorama dæk er kr. 2.300 pr. person. Panorama Øvre dæk ligger et niveau over standard dæk og har et meget stort væg til væg vindue og skydevindue med gelænder udenfor så det bliver som en fransk altan. Disse kahytter er netop restaurerede - se billederne. Sengene kan slås sammen til dobbeltseng.
- Maks antal deltagere ca. 18 -24 personer per togt.

Bemærk: Begrænset antal kahytter på de enkelte klasser.

**Prisen inkluderer:** Omfattende udflugtsprogram jf. programmet og alle entréer:

- Flyrejse t/r og alle skatter.
- Transfer til og fra lufthavnen til skibet.
- Indkvartering på dejligt centralt hotel i Heidelberg i to dage
- Indkvartering i to personers udvendig kahyt med enkelt senge på standard dæk på mindre luksus klasse firestjernet skib i otte dage. Alle kabytter er 12,3 m<sup>2</sup>.
- Alle kabytter på skibet er udstyret med: vinduer, aircondition, eget badeværelse med bruser og toilet, hårtørrer, TV, radio og pengeskab.
- På hoveddæk kan sengene "pakkes væk" så der bliver mere plads, og på panoramadæk er der kraftige "hotelsenge" som kan skubbes sammen til en dobbeltseng, hvis man ønsker det.
- Skibet har elevator.
- Fuld pension fra aftensmad dag 1 til morgenmad dag 10 (dog undtagen én aftensmad i Heidelberg). På skibet er der tale om forplejning og service på internationalt niveau.
- Kaffe, te og vand til frokost og aftensmad samt frisk drikkevand i kabytten hver dag. Kaffe og te på skibet uden for måltiderne fra tilgængelig maskine ved selvbetjening.
- Velkomstdrink og afskedsdrink på skibet med kaptajnen og skibets personale.
- Alle entréer jf. programmet - fuldt kulturrejse program hver dag. Det er således ikke nødvendigt at tilkøbe udflugter. I alt 9 udflugter med rejselederen.
- Lokal engelsktalende guider, hvor det er påkrævet af myndighederne.
- Ekspertrejseleder, der sætter turen og dagens program i den rette historiske kontekst og perspektiverer op til nutiden.
- Foruden den løbende rundvisning på stederne, vil der være oplæg på skibet under sejladsen og på hotellet ved ekspertrejselederen, ca. 4-5 oplæg fordelt på hele rejsen.
- Underholdning om bord på skibet.

**Prisen inkluderer ikke:**

- Egne drikkevarer til frokost og aftensmad (vin, øl og diverse drinks i baren) samt øvrige private forbrug.
- 50 EUR per person i drikkepenge til skibets personale.

**Øvrige praktiske forhold:**

- På de dage hvor der er tid på egen hånd, uden arrangerede udflugter, og hvor der kræves transport fra skibet til bycentrum, er den eventuelle transportudgift ikke inkluderet - og derfor på egen regning
- Rejsen kræver, at man er almindelig godt gående og kan tilbagelægge 2-3 km i roligt tempo, og da vi besøger gamle byer, skal man forvente kuperet terræn og bl.a. brostensbelagte veje.

# KRIM REJSER

- Krim Rejser i samarbejde med rederiet gør altid det bedste for, at programmet gennemføres som annonceret og planlagt. Vejræssige forhold kan dog have indflydelse på strømforhold og vandstand i floden, og dermed påvirke sejlruten, sluse sejlads og havneanløb og anløbstider. I sådanne uforudsete hændelser vil vi tilpasse dagsprogrammet på stedet efter forholdene.

Skibet kan desværre ikke modtage brugere af kørestole om bord.

## **Turens detaljerede program dag for dag!**

### **Dag 1: Afrejse fra København. Ankomst til Heidelberg, tjek ind på hotellet, første gåtur og aftensmad i det historiske centrum.**

Vi tager direkte fra lufthavnen til vores gode centralt beliggende hotel i Heidelbergs historiske centrum. Her har vi base de næste to dage.

Vi ankommer ved ca. 18 tiden og tjekker ind på hotellet, og efter lidt tid til afslapning mødes vi til en lille gåtur i byens centrum, hvor vores hotel ligger. Vi spiser på en dejlig restaurant i centrum af Heidelberg.

### **Heidelberg og den gamle bro over Neckar – vores base i to dage.**



### **Dag 2: Heidelberg, rundvisning og besøg på Heidelberg slot**

Dagens morgenbuffet foregår på vores hotel i den gamle by i Heidelberg. Vi mødes – eventuelt udenfor hvis vejret er godt – oplæg ved ekspertrejseselederen, hvor vi samler op på rejsen og sætter besøget i Heidelberg i rette perspektiv. Dernæst begynder vi vores rundvisning til fods i byens gamle del.

Byen ligger ved floden Neckar. At der har boet mennesker her i lange tider, er vist ingen overdrivelse, da der netop i dette område blev fundet de ældste skeletrester af noget menneske i Europa. Den såkaldte "Heidelberg mand" menes at være mellem 200.000 – 500.000 år gammel. Det var kelterne, der i 500 tallet byggede en fæstning her, som de kaldte det Hellige bjerg" – Heiligenberg – deraf navnet Heidelberg. Ærkebiskoppen i Worms grundlægger i 1196 tallet et par klostre i dalen, og dermed grundlægges det Heidelberg, vi kender. I 1196 overtager familien Hohenstaufen byen og begynder konstruktionen af den borg, som senere ændres til det smukke Heidelberg slot, som i dag er et vigtigt symbol på byen.

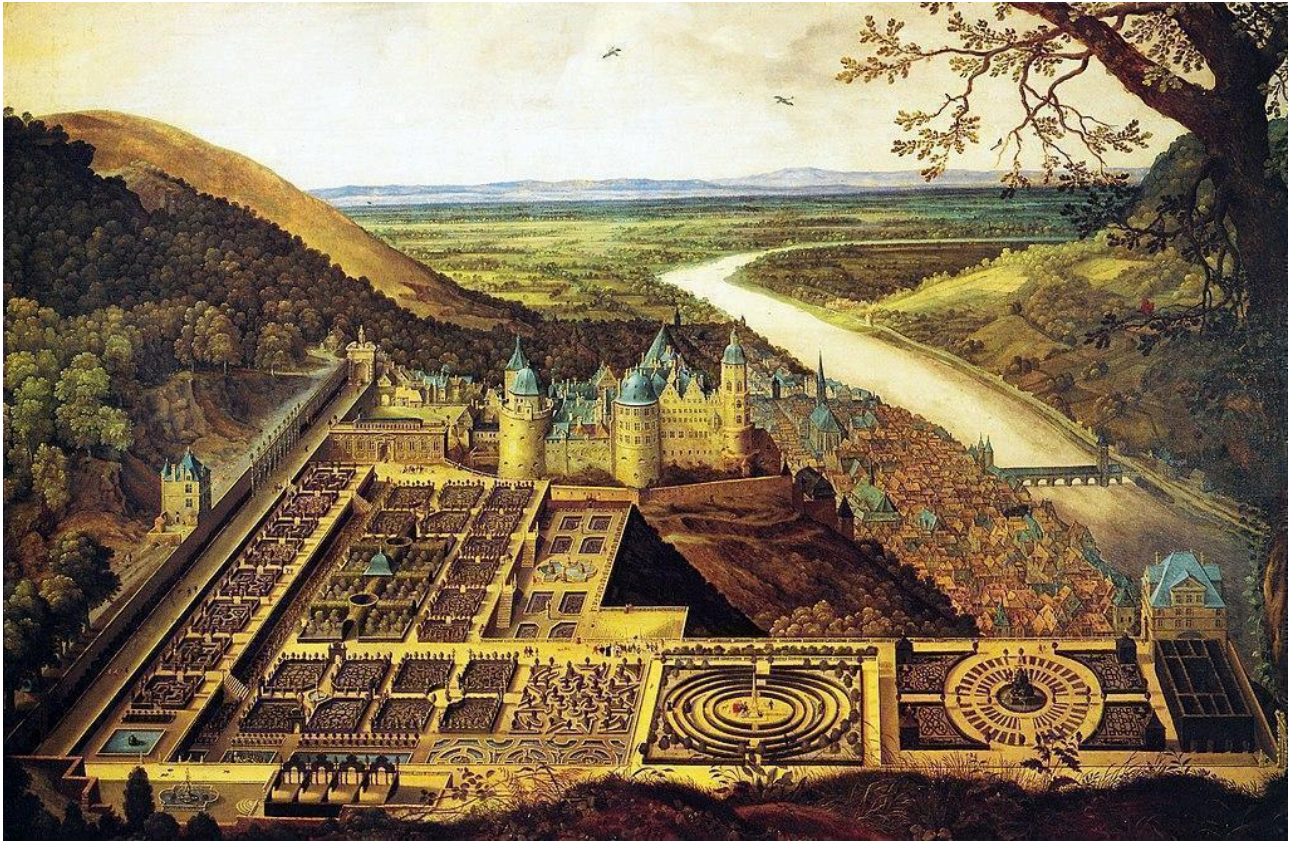
I 1386 grundlægges i Heidelberg det første tyske universitet i Det Tysk Romerske Imperium af selveste Paven, og frem til i dag er dette universitet kendt verden over for at være et af de ældste og mest velrenommerede læresteder i verden. Her kommer studerende fra hele verden for at tilegne sig viden og blive en del af byens historie og nyde livet i denne smukke romantiske by.

Vi bruger dagen til at opdage byens historiske centrum omkring markedspladsen, "Karls Tor", Helligåndskirken og den gamle bro over Neckar. Alle steder er de historiske bygninger velholdte og byen stråler af tysk velstand og pertentlighed. Vi spiser frokost på et dejligt sted her i "Altstadt", inden vi kører op til det imponante Heidelberg slot.

Heidelberg nævnes første gang i 1196 som "Heidelberch". I 1155 blev Conrad af Hohenstaufen udnævnt til grev Palatine med plads i det vigtige syvmands valgkollegium, der valgte den nye kejser. Conrad blev udnævnt af sin halvbror, kejser Frederik Barbarossa, og regionen blev derefter kendt som Pfalz. Slottet var siden residensslot for disse vigtige grever og i 1600 tallet under den såkaldte renæssance mode, fremstod det slot vi ser resterne af i dag. Slottet var et af Europas fineste renæssanceslotte og især dens haver var vidt berømte.



## Heidelberg slot og by i 1650



Desværre forfalder slottet grundet de mange især religionskrige der følger efter reformationen, og i dag fremstår slottet som den kendteste slotsruin i Tyskland takket være bl.a. Victor Hugo og Goethe, der berømmede Heidelberg og "den romantiske ruin" i deres skrifter og ved deres besøg. I dag er slottet områdets vigtigste turistdestination. Vi besøger naturligvis også slottet og får en rundvisning på engelsk og hører mere om slottet og områdets fantastiske historie – bl.a. indtog svenskerne byen og slottet under 30 års krigen.

Slottes placering og udsigten over den skønne natur i denne dal samt det nedenfor beliggende Heidelberg ved Neckaren er i sig selv besøget værd.

Vi ankommer sidst på eftermiddagen til vores hotel i centrum, hvorefter der er tid til afslapning. Aftensmaden i dag er på egen hånd i Heidelberg.



**Nutidens Heidelberg slotsruin.**



**Dag 3: Mainz, rundvisning til fods i den historiske bydel, besøg i katedralen og indkvartering på vores skib, start på vores krydstogt.**

I dag nyder vi endnu en dejlig morgenbuffet på hotellet og efterfølgende oplæg ved ekspertrejseselederen. I dag tjekker vi ud af hotellet og tager afsked med Heidelberg. Vi kører den smukke vej gennem landskabet til Mainz.

Vi ankommer sidst på eftermiddagen til den tidligere fyrstebiskop by med sin egen verdensberømte gotiske katedral – Mainz.



## Katedralen i Mainz -romansk og tidlig gotisk kirkearkitektur.



Vi skal opleve og besøge den historiske bykerne og katedralen i Mainz samt spise en dejlig frokost i byen.

Mainz blev grundlagt af romerne i ca. år 15. f.Kr. Byen var en vigtig militær base, hvor floden Main og Rhinen mødes. Byen var permanent base for den romerske 14. Legion og samtidig og ikke mindst base for romernes flodflåde, som bestod af dusinvis af lette galejer. I 400 tallet bliver også denne nordlige romerske post truet af de mange stammer, der sætter sig i bevægelse i denne periode som stammerne alanerne, vandalerne, frankerne og sakserne samt goterne.

Det er hunnerne under ledelse af den navnkundige Attila, der brænder byen af i 451 og varsler Roms undergang. Da Rom falder i 476, giver det de frankiske stammer muligheden og den udnyttes mirakuløst af den unge franker høvding Clovis, der formår for første gang at samle frankerne under ham som konge og efterfølgende at erobre det meste af Centraleuropa.

Det er Clovis, der er stamfader til Karl D. Store, og som bereder vejen for Karls bedrifter her i 500 tallet. Clovis overgår til katolicismen i 496 og hans søn Dogebert gør Mainz til en af sine regeringsbyer, og bygger en vældig mur om byen. Dermed træder Mainz ind på den politiske verdensscene og bliver således centrum for den tidlige kristendom og generelt forkyndelsen af kristendommen og omvendelsen af/i Nord- og Centraleuropa. Hvorledes også begivenheder her i Mainz har vigtige historiske tråde til ud Danmark og indførelsen af kristendommen, vil blive afsløret på rejsen.

Biskop Willigis (975-1011) er den centrale biskop, der starter bygningen af den fantastiske gotiske katedral, som vi skal besøge og beundre under vores besøg i Mainz. Byen er nu blevet et religiøst centrum og ærkebispesæde i Det Hellige Romerske Imperium. Med biskop Willigis

når byen nye højder i det kirkelige hierarki og i det Tysk Romerske Imperium. Willigis opnår at blive regent i Imperiet, og får her visionen om, at Mainz skal være det nye Rom nummer to.

Fra Willigis tid og helt til slutningen af det hellige romerske imperium i 1806 var ærkebiskopperne i Mainz "ærke kansler" for imperiet, og den vigtigste af de syv permanente deltagere i det valgkollegium, der skulle vælge den tysk romerske kejser (mere om denne helt unikke institution for valg af kejseren på turen). Ærkebiskopperne i Mainz var traditionelt "primas germaniae", og officielt pavens repræsentant nord for Alperne med stor beslutningskompetence i kirke retlige og diplomatiske forhold.

I 1244 tildelte ærkebiskop Siegfried III Mainz et by-charter, der omfattede borgernes ret til at oprette og vælge et byråd og generel autonomi i overensstemmelse med Magdeburg rettighederne (mere om disse meget betydningsfulde rettigheder på rejsen).

Byen lider, som de andre byer vi har besøgt, under de store religionskrige og 30 årskrigen (1648) samt igen efter 150 år med velstand i 1797 - 1814 da Napoleon tager på sit store såkaldte revolution tog gennem Europa. Fra 1871 indlemmes byen i kejserriget under Preussens lederskab.

Efter ankomst i byen begynder vi vores rundvisning i byens historiske centrum, og det bliver tydeligt at denne by er noget helt særligt. Den stråler af rigdom, virkelyst og selvsikkerhed, der følger med generationer af selvstyre. Vi bruger formiddagen til at gå på opdagelse i byens historiske centrum og selvfølgelig besøge den famøse katedral viet til Den Hellige Martin, som blev udtænkt og grundlagt af den store ærkebiskop Willigis. Vi spiser frokost på en dejlig restaurant i den gamle by, og fortsætter vores rundvisning. Sidst på eftermiddagen er det tid til, at vi skal finde vores skib, der skal danne rammen om vores oplevelsesrige sejlads på Rhinen de næste otte dage.

Efter tildelingen af kahytter er der mulighed for at lære skibet bedre at kende, tage en drink i baren og nyde de omkringliggende omgivelser. Skibet lægger til i Amsterdam ca. 30 minutters gang fra centrum. På resten af togtet og ved de kommende byer ligger skibet betydelig tættere på byens centrum.

På skibet bliver vi budt velkommen af skibets personale og gennemgår den obligatoriske sikkerhedsøvelse. Middagen serveres i skibets restaurant, og derefter kan aftenen nydes ombord på vores fashionable skib.

#### **Dag 4: Besøg i Mannheim og rundvisning til fods i det historiske centrum.**

Ankomst kl. 07.00 i Mannheim  
Afrejse kl. 14.00 mod Strasbourg

Efter dagens morgenbuffet starter vi vores rundvisning og besøg i Mannheim. Mannheim er sammenlignet med de andre byer, vi besøger, relativt ung, og blev først grundlagt i 1607 af Frederik 4, og var en del af hertugdømmet Baden - en mindre stat i Det Hellige Tysk Romerske Imperium. Byen bliver frygteligt plyndret under 30-årskrigen i 1622, hvor byens



protestantiske indbyggere mistede byen til den katolske hær ledet af den dygtige marskal Johan Tilly. I 1720 påbegyndtes bygningen af Mannheim slottet, som endte med at blive et af Europas største barokslotte. Hoffet blev kendt for sin musikalske "Mannheim Skole" for komponister og orkestre. Selveste Mozart spillede her for den lokale fyrste. I 1848 tallet bliver byen vigtig i den borgerlige revolution mod de sidste rester af den feudale magt, som udgik fra diverse regenter og fyrster. Mere om denne vigtige periode under oplæggene og på vores besøg i byen.

Vi besøger byen til fods fra vores skib og byens historiske centrum og markedsplads som er kendt for sin kvadratiske opbygning. Vi besøger også byens jesuiterkirke, bygget i barokstil fra 1756.

## Udsigt over Rhinen



Tilbage på skibet nyder vi vores frokost. Afslapning på skibet og et oplæg ved ekspertrejseselederen imens vi nyder vores sejlads mod Strasbourg.

## Dag 5: Strassburg, rundvisning i bus og til fods, petite France og katedralen.

Ankomst kl. 05.00 i Strasbourg  
Afrejse kl. 22.00 mod Worms

I dag ankommer vi og lægger til kaj ved den tyske by Kehl, der ligger 15 minutters kørsel fra Strasbourg, der i dag er en fransk by og "prefecture" dvs. administrativ hovedstad i Frankrigs østlige del. Strasbourg er i dag kendt for at huse Europa Parlamentet, Eurocorps, Den Europæiske Ombudsmands Institution, Det Europæiske Råd og mange flere. Og som vi har været inde på tidligere, og som vi løbende vil komme tilbage til på turen, skyldes byens vigtighed i dag netop dens historiske placering på grænsen mellem de to kulturnationer og som regel rivaler - Frankrig og det Hellige Tysk Romerske Imperium og efter 1871 blot kaldet Tyskland.

Besøget i Strassburg bliver derfor en syntese på den store fortælling om Rhinen som det flydende grænseområde mellem disse to civilisationer. Strasbourg og dets skæbne er det håndgribelige udtryk for den tusind år lange rivalisering og ligeledes til tider fredelig samkvem mellem det franske og det tyske.

Samtidigt er Strasbourg om noget i dag symbolet på den fred, der endelig opnås mellem disse to nationer efter Anden Verdenskrig.

Begge lande havde fremsynede statsmænd som de franske Schuman og Monet, og den tyske Adenauer erkendte behovet for en ny model for sameksistens - et formelt samarbejde der skulle binde disse lande sammen politiske, kulturel og økonomisk for derigennem at forebygge en ny væbnet konflikt i Europa - et samarbejde vi kender i dag som EU. At det projekt lykkedes indtil i dag er Strasbourg et symbol på - og især derved at det har formået at forblive fransk - uantastet fra tysk side.

Det er umuligt at beskrive tysk historie, og især tysk kulturhistorie uden at medtage denne by som i dag i alle henseender er fransk. Men sådan har det ikke været i hovedparten af byens historie, der fra år 362 til år 1262 var styret af sine magtfulde biskopper (som alle var frankiske/germanske). Fra 1262 opnår byen status af en fri rigsstad inden for det Tysk Romerske Imperium. Først i 1681 under Louis 14 famøse og vellykkede angreb på sin tyske nabo bliver byen fransk, og det forbliver den frem til 1871, hvor den nu igen bliver del af det "nye" kejserlige Tyskland, der erobrer Alsace og Strasbourg.

Det er først efter Første Verdenskrig i 1918 at byen bliver fransk igen. Med Anden Verdenskrig og Frankrig forsmædelige nederlag og æreløse våbenhvile i 1940, bliver byen igen tysk, men efter den allierede generobring i 1944, bliver den så atter igen fransk - og det har den været lige siden.

På rejsen vil vi tale om nogle af de personer og begivenheder, som har betydet mest for udviklingen af den tyske kultur - og i den proces bliver udviklingen af det skriftlige tyske sprog helt centralt. Og den mand, der om nogen står bag denne bedrift, er Martin Luther. Manden, der vendte op og ned på Europa og hvis tanker førte til reformationen, og dermed kastede Europa ud i sin værste og mest blodige krise nogensinde, oversatte samtidig biblen til tysk. Med sin oversættelse af Bibelen til tysk skabte han mere end nogen anden det moderne tyske skrift sprog - foruden en teologisk og socialpolitisk revolution, hvis konsekvenser i dag er vores hverdag.

På Luthers tid var trykpressen netop udviklet og flittigt brugt i de driftige tyske byer (bl.a. Mainz og Heidelberg), og da både hans 95 teser og Bibelen var oversat til tysk, gik der ikke mange uger før "alle" tyskere havde læst disse.

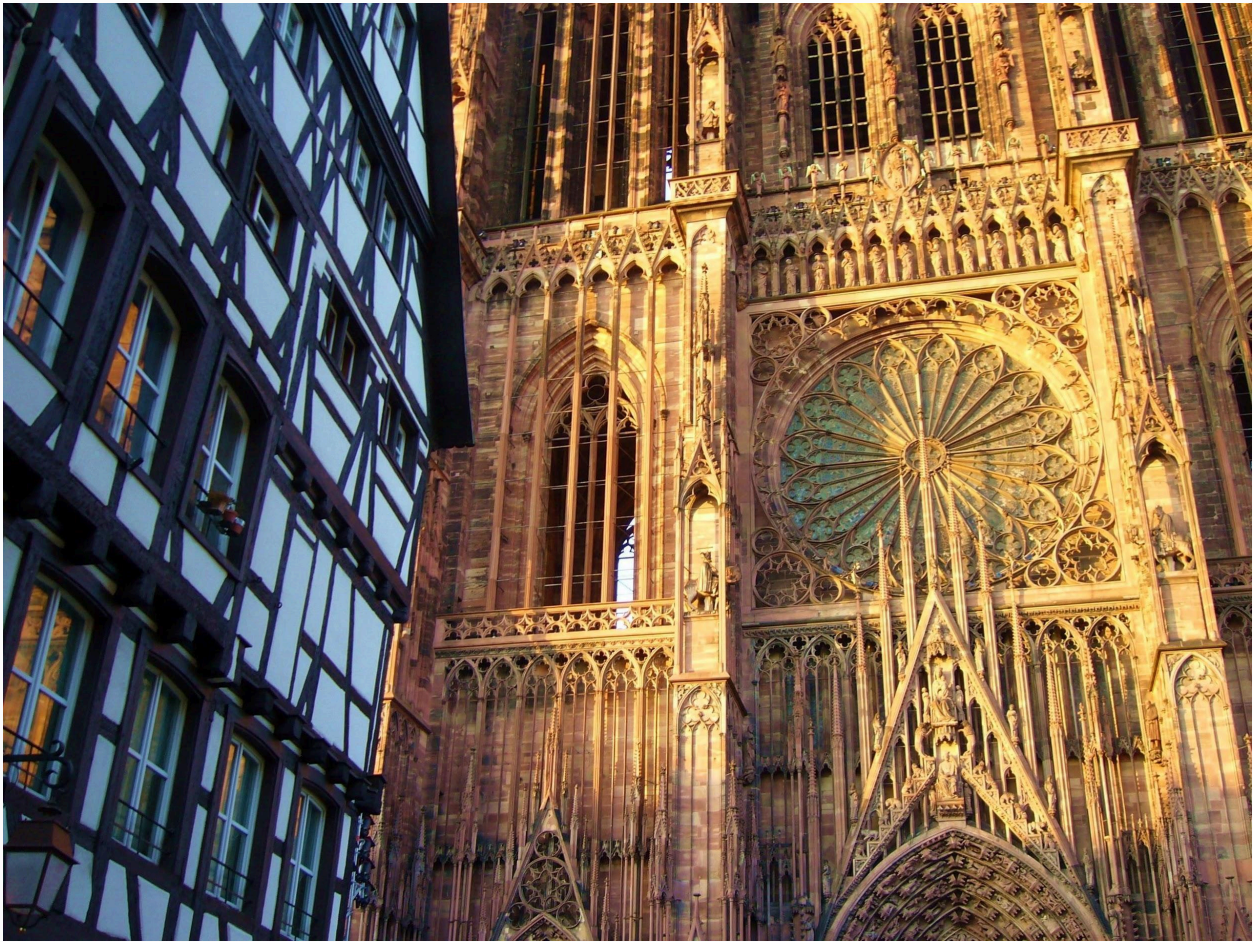
Guds ord var uvurderligt, men billigt at trykke – og nu var ånden ude af flasken. Hvad der sker derefter, og hvordan reformationen forløber og nogle af dens konsekvenser helt op til i dag, vil ekspertrejseselederen forsøge at skitsere på rejsen under sine oplæg.

Det tyske kulturområde har været kendetegnet ved skiftende grænser og bevægelser af tysktalende folk som følge af invitationer, erobringer og flugt. Fra Østersøen til Alperne, fra Volga til Krim, fra Strasbourg til Prag – alle stederne har der været, og er der i dag tysktalende folk. Igennem hele sin over tusind årige eksistens var det Hellige Tysk Romerske Imperium opdelt i hundredvis af små stater og byer – og alle talte de hver deres tyske dialekt. De fleste kunne knap forstå, hvad de sagde i deres naboby.

Med Martin Luther fik alle disse tyske dialekter en *fælles skriftlig tilgængelig og forståelig form* – og det blev *det skriftlige tyske sprog* som bandt alle tysktalende sammen. Samtidig blev det gjort muligt at "internationalisere" tysk kultur – og her bliver Goethe (også) vigtig, da han i begyndelsen af 1800 tallet løfter den tyske kultur op på europæisk stjerne niveau med sine udødelige værker som "Faust" og "Den Unge Werthers Lidelser" - foruden at være drivkraften bag udviklingen af en egentlig tysk nationalisme og det nye Tyskland, der opstår i 1871 - mere om det på rejsen.



## Notre Dame katedralen i Strasbourg – et gotisk mesterværk (1015-1439)



Vi besøger det historiske centrum i Strasbourg til fods. Byen er vidunderlig og føles som det ypperste udtryk for nutidens fredelige syntese mellem det franske og det tyske. Vi går igennem området "Petite France", et historisk område der charmerer med hyggelige kanaler og smukke bindingsværkshuse. Vi skal også besøge den gamle bydel, som i virkeligheden er en lille ø, som huser byens ældste kvarterer tilbage fra sen middelalder. Siden 1988 er denne bydel på UNESCOs kulturarvsliste. Området er ca. 1 km<sup>2</sup>.

Vi skal naturligvis også besøge byens verdensberømte gotiske katedral Notre Dame, som er lovprist så smukt af både Goethe og Victor Hugo.

Omend betydelige dele af katedralen er i romansk arkitektur, anses den bredt for at være blandt de fineste eksempler på gotisk kirke arkitektur fra 1300 tallet med fokus på detaljer og stemning modsat blot højde. Arkitekten Erwin von Steinbach stod bag de første visioner og havde ansvaret for den vigtige opstart fra år 1277 til hans død i 1318. Senere overtog hans søn Johannes von Steinbach og senere igen hans barnebarn Gerlach von Steinbach. Alle var de chefarkitekter og alle var de genier, sikken en familie og hvilken fysisk manifestation af talent og flid at efterlade sig.

Steinbachs oprindelige planer for færdiggørelsen af katedralen blev dog ikke fulgt op af de chefarkitekter, der overtog efter dem, og i stedet for de oprindeligt planlagte to spir blev der bygget et enkelt, ottekantet tårn med en langstrakt ottekantet krone på den nordlige side af vest-facaden af mester Ulrich von Ensingen og hans efterfølger, Johannes Hültz. Opførelsen af katedralen blev først afsluttet i 1439. Fra 1647 til 1874 (227 år) var katedralen verdens højeste bygning. I dag er den stadig den højest bevarede bygning bygget i middelalderen og den sjette højeste kirke i verden. Vigtigst er dog, at den virker harmonisk, perfekt og fuldendt.

Vi er tilbage på skibet til frokost, og resten af eftermiddagen er til egne oplevelser, refleksion og afslapning.

Om aftenen nyder vi endnu en dejlig middag om bord på vores skib, og skibet stævner nu videre ad Rhinen mod Worms.

## **Dag 6: Worms, rundvisning i byens historiske centrum, ankomst til Rüdeshheim - tid på egen hånd til en aftentur i byen.**

08.00 ankomst til Worms

14.00 afrejse mod Rüdeshheim

18.30 ankomst til Rüdeshheim

I dag ankommer vi til en af Tysklands ældste byer, Worms. Kun byen Trier er ældre. Worms har spillet en nøglerolle i tysk historie. Worms nuværende by blev grundlagt af Karl D. Store Charlemagne, og byens bispedømme går tilbage til det fjerde århundrede. Byen er berømt for Worms "Diet" (kirkemøde), som Martin Luther blev indkaldt til i 1521 af kejser Charles V. Han nægtede som bekendt at trække sin tro tilbage og sagde de berømte ord "Her står jeg. Jeg kan ikke gøre noget andet. Gud hjælpe mig. Amen ." Som et resultat blev han forvist til imperiets afkrog og dømt som kætter.

Byen er som de fleste byer vi besøger grundlagt af romerne omend der også menes at have været en vigtig by her tidligere. Worms er således en af de ældste byer i Nordeuropa. Det var hovedstaden i burgundernes kongerige i det tidlige 5. århundrede, og dermed stedet for de middelalderlige legender, der refererer til denne periode, især den første del af det berømte Nibelungenlied.

Worms har været et romersk-katolsk bispedømme siden mindst 614 og var en vigtig "Palatinate" (den højeste opnåelige verdslige rang) under Karl den Store.

Worms katedral (1325) er en af de "kejserslige katedraler" og blandt de fineste eksempler på romansk arkitektur i Tyskland. Worms blomstrede i den høje middelalder som en kejserlig fri by (Freistadt). Byen og dens katedral blev på mirakuløs vis skånet under Anden Verdenskrig, og derfor kan og skal vi beundre dette romanske mesterværk på dagens besøg i Worms. Desuden ser vi det historiske centrum, resterne af de gamle bymure, især Tortur Platz og Karolinger Strasse. Byen har også en rig jødisk historie.



## Worms kejserlige katedral



Ekspertrejseselederen vil gennemgå denne spændende og vigtige historie på stedet.

Ved frokosttid er vi tilbage på skibet og skal nyde endnu et dejligt måltid i skibets fashionable restaurant. Eftermiddagen er til afslapning, hvor vi kan nyde udsigten over det skiftende landskab fra det skønne soldæk.

Denne eftermiddag bliver der også tid til et lille oplæg ved ekspertrejseselederen, om nogle de emner, som er anslået ovenfor, samt der vil være mulighed for at stille spørgsmål. Ellers er eftermiddagen til afslapning på vores dejlige skib eventuelt på soldækket, hvorfra den skønne natur og de mange små byer og borge kan beundres samt de mange vinmarker. Rhinen bugter sig hele tiden, og det er noget helt specielt at opdage, hvad der gemmer sig bag flodens næste sving.

Ved 19 tiden ankommer vi til Rüdeshheim

## **Dag 7: Rüdeshheim, rundvisning i byens historiske centrum, Koblenz og rundvisning i byens historiske centrum**

Kl. 11.00 afrejse mod Koblenz

kl. 14.00 ankomst i Koblenz

kl. 22.00 afrejse mod Köln



Denne formiddag mødes vi til en fælles gåtur og rundvisning i byens historiske centrum. Vi besøger byens hyggelige centrum og Drosselgasse, hvor der findes herlige caféer og øl-barer. Kl. 11.00 sejler vi videre på Rhinen mod Koblenz som vi anløber efter endnu en herlig frokost ombord

Koblenz blev også grundlagt af romerne i år 8 f. Kr. som en militær garnisonsby langt oppe mod nord på grænsen af civilisationen. Romerne bygger også her en bro over Rhinen, og gør dermed byen til et vigtigt militært knudepunkt. I midten af 400 tallet overtager frankerne området og først i 925 bliver byen indlemmet i Det Hellige Tysk Romerske Imperium. Efterfølgende bliver byen underlagt fyrste-biskoppen af Trier, hvilket det forbliver frem til 1800 tallet.

## Koblenz - historiske centrum



Koblenz er kendt for at være placeret på stedet, hvor Rhinen og den 545 kilometer lange Moselflod mødes, hvilket kan opleves fra udkigspunktet ved munden "Deutsches Eck". Dette hjørne er symbolet på den såkaldte "tyske samling", der dækker over en bevægelse som starter i midten af 1800 tallet, og som kulminerer med etableringen af det tyske kejserrige i 1871 under ledelse af den ny magtfaktor i Centraleuropa – Preussen. Den prøjsiske Wilhelm 1 udnævnes i 1871 til ny tysk kejser med Bismarck som hans højre hånd og rigskansler.

Et vigtigt emne i den forbindelse, og som ekspert rejselederen vil forsøge at blotlægge på rejsen, er, hvordan Det Hellige Tysk Romerske Imperium efter næsten 1000 års dominans af al social orden, politik og kultur i det meste af Centraleuropa pludselig kan udslettes af Napoleons revolutionshære for dernæst at gå i total opløsning, og for store dele af den vestlige dels vedkommende indlemmes i Frankrig – som det skete med bl.a. Strasbourg, vi besøgte to dage tidligere.

Det tyske folk bliver spredt og byer og regioner, der igennem århundreder var tyske, bliver solidt plantet i andre lande – og det var også sket før Napoleon.

Sammenløbet af Mosel og Rhinen ved Koblenz bliver således det visuelle symbol på samlingen af det nye Tyskland i 1871. Men nu i en udgave som på mange måder er diametral modsat det Hellige Tysk Romerske Rige, som var kendetegnet ved hundredvis af småstater, frie ”rigsstæder”, frie stænder og en fundamental decentral magtstruktur og ideologi.

Det nye kejserdømme fra 1871 med Preussen og kejser Wilhelm ved roret blev kendetegnet ved en stærk centralistiske, bureaukratisk og militaristisk ”junkerkultur” symboliseret ved at det fjerne nordlige beliggende Berlin udnævnes til hovedstad, og at alle de tyske småstater og tidligere frie byer mister det meste af deres selvstændighed. Resten følger på turen ☺.

Efter morgenbuffet og ankomst til Koblenz, besøger vi byens historiske centrum til fods, hvor vi nyder denne lille perle ved Rhinen, samtidig med, at der bliver tid til at nyde en kop kaffe eller et glas kølig rhinskvin.

Ved ankomst til Koblenz kan vi nyde gennemsejlingen af den sagnomspundne smalle 113 meter passage ved Lorelei. Sagnet fra 1801 fortæller, at en kvinde ved navn Lore Lay følte sig forrådt af sin elskede og sprang i døden fra klippen ved passagen. Hendes ånd skulle efter sigende forføre de mandlige søfolk, hvorfor flere forulykkede ved fortryllesen af hendes genlyd ved klipperne.

## **Dag 8: Köln, rundvisning i byens historiske centrum med bl.a. Köln domkirke.**

kl. 03.30 ankomst til Köln

Kl. 22.00 afrejse mod Amsterdam

I dag ankommer vi til Tyskland og til landets fjerdestørste by, Köln. Her tager vi på byrundtur hele formiddagen til fods efter morgenmad. Byen er ganske enestående og mere end 2000 år gammel, og som så mange af de byer vi besøger grundlagt i sin nuværende form af romerne (år 50). I år 85 bliver byen provinshovedstad i den romerske provins ”Germania Inferior” – den nordligste romerske provins. Under den store kejser Konstantin i 310 bygges den første bro over Rhinen, og viser at denne provinshovedstad var den vigtigste romerske by nord for Alperne. Konstantin ændrer vores verden, da han som den første romerske kejser overgår til kristendommen. Det får som konsekvens, at her helt oppe mod nord vælges den første biskop i Köln allerede i 313. Hermed lægges grunden til byens status som religiøst magtcentrum.

I 461 tabes byen til frankerne fra Vest og varsler det kommende sammenbrud af det vestromerske imperium og Roms endelige fald til goterne i 476. Men frankerne omvendes langsomt til kristendommen, og byen fastholder sin position som religiøst centrum med biskoppen af Köln som en Europas vigtigste kirkelige embeder. Det forstærkes i 953 da Biskop Bruno, som ganske behændigt samtidig var bror til kongen af Tyskland Otto I, af selvsamme Otto udnævnes til også at være Hertug af Köln. Derved skabes for første gang i Europas historie en formel ”fyrstebiskop”, som foruden sin gejstlige position også oppebar en sekulær og verdslig position som feudalherre/fyrste og jordbesidder. På tysk blev disse besiddelser

defineret som "Hochstift" – og foruden Köln var det kun – Trier og Mainz, hvoraf vi besøger sidstnævnte by, som opnåede samme status som "Hochstift".

Denne forfatningsmæssige særstilling havde byen i det Hellige Romerske Imperium helt frem til 1803, hvor Napoleon erobrede området (og store dele af imperiet) og reelt afslutter Det Hellige Tysk Romerske Imperium i 1806. Det kommer vi også mere ind på under rejsen, da det selvsagt er en helt afgørende begivenhed i tysk historie.

Fra slutningen af 1100-tallet bliver biskoppen af Köln ydermere permanent medlem af det syvmands valg kollegie, som valgte den nye tysk-romerske kejser (biskoppen af Mainz var også medlem af dette kollegium). Og dermed cementeres biskoppens af Kölns helt unikke position i middelalderens Europa. En position og magt som selvsagt tilførte embedet og byen store rigdomme.

I 1288 opnår byen status som "Reichstadt" og "Freistadt", og biskoppen flytter til det nærliggende Bonn, hvorefter byen øger sin status og vægt som egentlig handelscentrum ved Rhinen.

Katedralen påbegyndes i 1248 og bliver først endelig færdig i 1880 efter de originale planer. Katedralen var tiltænkt rollen som "kejserens kirke" og var Europas mest ambitiøse bygningsværk i århundreder. På alle måder er denne katedral enestående og blev da også sat på Verdenskulturarvslisten af UNESCO. Kirken besøges af mere end 20.000 mennesker om dagen.



## Köln's unikke gotiske katedral



Byen fastholder dog indtil i dag sin rolle som vigtigt pilgrimscentrum – det skyldes naturligvis især den fantastiske domkirke i gotisk stil, som frem til i dag står som en af Europas vigtigste arkitektoniske bedrifter.

Byen og området er også centralt under reformationen og den efterfølgende traumatiske 30 års krig, der slutter i 1648 med den Westfalske Fred. Det vil ekspertrejseselederen gennemgå på sine oplæg og på stedet foruden den mere moderne tid.

Denne formiddag bruger vi sammen på til fods at nyde denne skønne historiske by i al sin pragt. Vi kommer forbi mange af byens seværdigheder og det gamle middelalderkvarter med de smukke pladser og de rige købmandspalæer. Vi kommer forbi byens kendte markedsplads og naturligvis katedralen, som vi nyder udefra.

Som udgangspunkt er et besøg inde i kirken ikke en del af programmet, da det kan tage flere timer at komme ind grundet de mange mennesker. Vi har valgt at bruge formiddagens besøg på at nyde det vidunderlige middelaldercentrum omkring kirken og naturligvis dens imponante ydre. Er der nogen, som ønsker at besøge kirken indenfor og bruge den tid det tager, er det også helt i orden.

Det kan foregå efter frokost, hvor der bliver tid til på egen hånd at fortsætte besøget i det gamle historiske Köln. Det er et utal af hyggelige cafeer og restauranter, hvor der kan nydes en lokal "Kölsch" øl eller et glas vin.

## Dag 9: Amsterdam, rundvisning i det historiske centrum, kanalrundfart.

I dag er Amsterdam en af Europas smukkeste og økonomisk vigtigste storbyer foruden naturligvis at være hovedstaden i Holland. Byens grundlægges i ca. 1170 ved floden Amstel, og allerede fra byens spæde start bliver det flodens muligheder heriblandt handelen, der kommer til at præge byen (modsat landbrug de fleste andre steder i middelalderen). Godt 50 år senere formår man at bygge dæmninger (Dam) og tøjle floden, hvilket førte til endnu mere handel og begyndende rigdom. Deraf navnet – Dam ved Amstel – Amsterdam. Byen fødes således som en handelsby med udsyn mod fjerne markeder – og det har kendetegnet byen lige siden. I begyndelsen af 1300-tallet opnår byen de såkaldte Magdeburg-rettigheder efter Otto I's Magdeburg love (se nedenfor omkring disse love). Derved opnår byen høj grad af selvstændighed og selvstyre, hvilket yderligere udvikler byen økonomisk og skaber en rig selvsikker borger- og købmandsklasse.

Amsterdam by bliver en international handelsby og handler især med Hanseforbundet i Nordeuropa og tjener styrtende med penge (på turen taler vi mere om Hanseforbundet – men det er grundlæggende en frihandelsaftale mellem en række stærke "frie" byer bl.a. Lübeck og Hamburg). Hanseforbundets mest østlige handelspost var Novgorod i Rusland ved Ladoga søen. Og her i denne by, tusinder af kilometer borte, havde Amsterdam deres eget toldfri område - en handelspost til opbevaring af varer og egentlig.

Det er disse succesrige købmandsbyhuse, vi beundrer, når vi denne første formiddag besøger byens historiske centrum til fods.

## Amsterdam med sine historiske kanaler og købmands palæer.



I 1600 tallet formår byen, der overgår til protestantisme i midten af 1600 tallet, at kaste de katolske spanier på porten og opnå egentlig selvstændighed som en del af den nye "Hollandske Republik" (1588 – 1795). Det er første gang vi kan tale om et egentlig selvstændigt Holland. De næste 150 år bliver Amsterdams og den unge republik's gyldne

periode takket være en kolossal oversøisk handel kombineret med høj grad af religiøs tolerance, hvilket fører til bl.a. en stor immigration af huguenotter og jøder fra katolske lande underlagt inkquisitionen.

Handelen foregik til de nye lande bl.a. Indien, Afrika og Amerika. Det Hollandsk Øst- og Vestindiske Handels Kompagni bliver verdens største og rigeste samt verdens første multinationale selskaber. I 1602 oprettes verdens første handelsbørs i Amsterdam og hollandske handelsfirmaer var de første, som udstedte aktier til offentligheden. Amsterdam var i midten af 1600 tallet verdens vigtigste handelshavn og verdens finanscentrum. Men alt har som bekendt en ende – og i takt med England og Frankrigs vækst som militære stormagter fristes de af Amsterdams rigdom, hvilket fører til lange krige. Holland mister langsomt sin internationale betydning i 1700 tallet og når sit lavpunkt under Napoleonskrigene, hvor landet indlemmes i Frankrig. Heldigvis taber Napoleon, og i 1815 opnår Amsterdam igen frihed ved hjælp af sin nye protektor England – og nu som hovedstad i den nye stat Kongeriget De Forenede Nederlandene. Det starter Amsterdams anden gyldne periode i lyset af den industrielle revolution. I denne periode bygges bl.a. Amsterdam – Rhinen-kanalen, og det var jo meget godt, da det er den, vi sejler på for at komme til byen. Resten af byens spændende historie følger på stedet.

Denne morgen går vi til fods fra vores skib mod byens historiske handelscentrum. Her vil vi se mange bygninger der illustrerer byens fantastiske historie, som ekspert rejselederen vil gennemgå på vejen – bl.a. den smukke Børsbygning og de mange kanaler, vi alle forbinder med Amsterdam, og som skyldes behovet hos købmændene for at kunne fragte deres varer fra deres købmandsgårde i byen ud til havet/Nordsøen og/eller videre ad Rhin-kanalen. Byen ligger to meter under jordens overflade, og også derfor er kanalerne en åbenlys løsning i et område, hvor det regner meget.

Turen går bl.a. forbi den historiske plads "Dam", der huser det tidligere kongelige palads fra det 13. århundrede. Her står også den 22 meter høje statue, der mindes de faldne soldater under Anden Verdenskrig. Vi passerer mange af byens vigtigste seværdigheder bl.a. byens blomstermarked, der naturligvis domineres af Hollands nationalblomst, tulipanen.

Alle steder beundrer vi de nu romantiske kanaler og de velstående og velholdte borgerhuse, der omkranser dem. Mange er bygget tilbage i 1600 og 1700 tallet og vidner om det købmandsskab og entrepreneurship, som fra byens grundlæggelse har ligget i dens DNA. Vi afslutter denne formiddag med en herlig kanalfart, som giver et overblik over byens historiske centrum – som i øvrigt er på UNESCO's kulturarv liste. Byen har ca. 100 km kanaler, og det er med til at give byen dens særpræg og romantiske stemning. Det syntes Christian 4 som bekendt også efter sit besøg i Amsterdam, og derfor fik København også sine kanaler, da Christianshavn blev grundlagt i 1618.

Ved frokosttid vender vi tilbage til vores skib og en dejlig frokost. Resten af eftermiddagen kan bruges til afslapning på skibet, eller man kan gå tilbage til byen med ekspertrejsselederen, som vil vise flere af byens seværdigheder. Samtidig vil der være tid til på egen hånd at nyde byens smukke historiske centrum til en kop kaffe, indkøb et besøg byens farverige marked eller et hurtigt museumsbesøg efter eget ønske og på egen hånd.





Vi mødes i vores dejlige restaurant til en dejlig afskedsmiddag, da det er vores sidste aften om bord på vores luksuriøse skib.

**Dag 10: Afrejse til lufthavnen, ankomst til København.**

I dag nyder vi den sidste morgenbuffet på denne historiske rundrejse. Vi har god tid til morgenmad og til at pakke vores kufferter. Vi forventer, at der bliver et par timers tid på egen hånd i byen til de sidste indkøb, inden vi mødes og kører til lufthavnen i Amsterdam.

Flere **billeder og tilmelding** kan foregå på vores hjemmeside ved at [klikke her](#) eller ved at ringe på 26 12 03 66.

Programmet er udarbejdet som et lille kompendium til løbende at slå op i under rejsen og bagefter. Vi garanterer ikke at vi på rejsen kommer omkring hvert aspekt som er beskrevet pga. tiden, og andre emner som kommer op. Dette program er undertegnedes tanker omkring rejsen og stederne med den store pensel.

Venlig hilsen

**Thomas Köllner**